

ॐ श्री गणेशाय नमः

॥ लघुन्यासः ॥

अथात्मानम् शिवात्मानम् श्रीरुद्ररूपम् ध्यायेत् ।	।
शुद्धस्फटिकसकांशम् त्रिनेत्रम् पंचवक्त्रकम् । गंगाधरम् दशभुजम् सर्वालरजाभूषितम्	। ॥ १ ॥
नीलग्रीवम् शशाङ्कम् नागयज्ञोपवीतिनम् । व्याघ्रचर्मोत्तरीयम् च वरेण्यमलयप्रदम्	। ॥ २ ॥
कमण्डलुसूत्राभ्यामवित्तम् शूलपाणिनम् । ज्वलन्तम् पिङ्गलजटाशिखामध्योदधारिणम्	। ॥ ३ ॥
अमृतेनाप्लुतम् हृष्टमुमादेहाघधारिणम् । दिव्यसिंहासनासीनम् दिव्यभोगसमन्वितम्	। ॥ ४ ॥
द्विगदेवतासमायुक्तम् सुरासुरनमस्कृतम् । नित्यम् च शाश्वतम् शुद्धम् ध्रुवमक्षरमव्ययम्	। ॥ ५ ॥
सर्वव्यापिनमीशानम् रुद्रम् वै विश्वरूपिणम् । अेवम् ध्यात्वा द्विजः सम्यक् ततो यजनमारभेत्	। ॥ ६ ॥

प्रजनने ब्रह्मा तिष्ठतु । पादयो विष्णुस्तिष्ठतु । हस्तयोर्हस्तिष्ठतु ।
बाह्योरिन्द्रस्तिष्ठतु । जठरे अग्नि स्तिष्ठतु । हृदये शिवस्तिष्ठतु । कंठे
वसवस्तिष्ठन्तु । वक्त्रे सरस्वती तिष्ठतु । नासिकयो वायुस्तिष्ठतु ।
नयनोश्चन्द्रादित्यौ तिष्ठेताम् । कर्णयोरश्विनौ तिष्ठेताम् । ललाटे
रुद्रास्तिष्ठन्तु । मूर्धन्यादित्यास्तिष्ठन्तु । शिरसि महादेवस्तिष्ठतु । शिखायाम्
वामदेवस्तिष्ठतु । पृष्ठे पिनाकी तिष्ठतु । पुरतः शूली तिष्ठतु । पाश्र्वयोः
शिवाशंकरौ तिष्ठेताम् । सर्वतो वायुस्तिष्ठतु । ततो बहिः सर्वतो
अग्निज्वालापारिवृतस्तिष्ठतु । सर्वेष्वङ्गेषु सर्वा देवता यथास्थानम्
तिष्ठन्तु । माम् रक्षन्तु । सर्वान् महाजनान् रक्षन्तु ॥
अग्निर्मे वाचि श्रितः । वाग्धृदये । हृदयम् मयि । अहममृते" । अमृतम्
ब्रह्मणि ।

વાયુમે" પ્રાણે શ્રિતઃ । પ્રાણો હૃદયે । હૃદયમ્ મયિ । અહમમૃતે" । અમૃતમ્
 બ્રહ્મણિ ।
 સૂર્યો મે ચક્ષુષિ શ્રિતઃ । ચક્ષુ હૃદયે । હૃદયમ્ મયિ । અહમમૃતે" । અમૃતમ્
 બ્રહ્મણિ ।
 ચન્દ્રમા મે મનસિ શ્રિતઃ । મનો હૃદયે । હૃદયમ્ મયિ । અહમમૃતે" ।
 અમૃતમ્ બ્રહ્મણિ ।
 દિશો મે શ્રોત્રે શ્રિતાઃ । શ્રોત્રગૂમ્ હૃદયે । હૃદયમ્ મયિ । અહમમૃતે" ।
 અમૃતમ્ બ્રહ્મણિ ।
 આપો મે રેતસિ શ્રિતાઃ । રેતો હૃદયે । હૃદયમ્ મયિ । અહમમૃતે" । અમૃતમ્
 બ્રહ્મણિ ।
 પૃથિવી મે શરીરે શ્રિતાઃ । શરિરગૂમ્ હૃદયે । હૃદયમ્ મયિ । અહમમૃતે" ।
 અમૃતમ્ બ્રહ્મણિ ।
 ઓષધિવનસ્પતયો મે લોમસુ શ્રિતાઃ । લોમાનિ હૃદયે । હૃદયમ્ મયિ ।
 અહમમૃતે" । અમૃતમ્ બ્રહ્મણિ ।
 ઈન્દ્રો મે બલે" શ્રિતઃ । બલગૂમ્ હૃદયે । હૃદયમ્ મયિ । અહમમૃતે" ।
 અમૃતમ્ બ્રહ્મણિ ।
 પૃથ્વી મે મૂર્ધ્નિ શ્રિતઃ । મૂર્ધા હૃદયે । હૃદયમ્ મયિ । અહમમૃતે" । અમૃતમ્
 બ્રહ્મણિ ।
 ઈશાનો મે મન્યૌ શ્રિતઃ । મન્યુહૃદયે । હૃદયમ્ મયિ । અહમમૃતે" । અમૃતમ્
 બ્રહ્મણિ ।
 આત્મા મ આત્મનિ શ્રિતઃ । આત્મા હૃદયે । હૃદયમ્ મયિ । અહમમૃતે" ।
 અમૃતમ્ બ્રહ્મણિ ।
 પુનર્મે આત્મા પુનરાયુરાગા"ત્ । પુનઃ પ્રાણઃ પુનરાકૂતમાગા"ત્ । વૈશ્વાનરો
 રશ્મિભિર્વાવૃધાનઃ । અન્તસ્તિષ્ઠત્વમૃતસ્ય ગોપાઃ ॥

અસ્ય શ્રી રુદ્રાધ્યાય પ્રશ્ન મહામન્ત્રસ્ય, અઘોર ઋષિઃ, અનુષ્ઠુષ્ઠન્દઃ,
 સડ્કર્ષણ મૂર્તિ સ્વરૂપો યોસાવાદિત્યઃ પરમપુરુષઃ સ એષ રુદ્રો દેવતા ।
 નમઃ શિવાયેતિ ભીજમ્ । શિવતરાયેતિ શક્તિઃ । મહાદેવાયેતિ કિલકમ્ ।
 શ્રી સામ્બ સદાશિવ પ્રસાદ સિદ્ધ્યર્થે જપે વિનિયોગઃ ॥

ૐ અગ્નિહોત્રાત્મને અંગુષ્ઠાભ્યામ્ નમઃ ।
 દર્શી પૂર્ણમાસાત્મને તર્જનીભ્યામ્ નમઃ ।
 ચાતુર્માસ્યાત્મને મધ્યમાભ્યામ્ નમઃ ।
 નિરુદ્ધપશુભન્ધાત્મને અનામિકાભ્યામ્ નમઃ ।
 જ્યોતિષ્ટોમાત્મને કનિષ્ઠિકાભ્યામ્ નમઃ ।
 સર્વેકત્રાત્વામને કરતલકરપૃષ્ઠાભ્યામ્ નમઃ ।

अग्निहोत्रात्मने हृदयाय नमः ।
दशपूजामासात्मने शिरसे स्वाहा । चातुर्मासात्मने शिखायै वषट् ।
निरुद्ध पशुबन्धात्मने क्वचाय हुम् । ज्योतिष्टोमात्माने नेत्रत्रयाय वौष्ट ।
सर्वे कृत्वात् मने अस्त्राय इट् । ब्रह्मवस्सुवरोमिति द्विबन्धः ॥

ध्यानम्

आपातादन लःस्थदान्त भुवन ब्रह्ममांड माविस्फुरत्
ज्योतिः स्फाटिक विंग् मौलि विलसत् पूजोन्दु वान्तामृतैः ।
अस्तो काप्लुत मेक मीश मनिशम् रुद्रानु वाकाञ्जपन्'
ध्याये दीप्सित सिधये धृव पदम् विप्रो अन्निषिञ्ज जेरिछवम् ॥ १ ॥

ब्रह्मांड व्याप्त देहा लसित हिमरुचा लासमाना भुजगैः
कण्ठे कालाः कपटैः कलित शशिकला श्र्वंन्ड कोदंन्ड हस्ताः ।
त्रयक्षा रुद्राक्ष मालाः प्रकटित विभवाः शाभवा मूर्ति लेटाः
रुद्राः श्री रुद्र सूक्त प्रकटित विभवा नः प्रयच्छन्तु सौभ्यम् ॥ २ ॥

ॐ गणानाम् त्वा गणपतिगुम् हवामहे कविम् कवीनामुपम श्रवस्तमम् ।
ज्येष्ठ राजम् ब्रह्मगणाम् ब्रह्मगणस्पत आनः क्षृणवन्नूतिबिस्सीद सादनम्
। श्री महागणपतये नमः ॥

शमयमे मयश्चमे प्रियमयमे अनुकामश्चमे कामश्चमे सौमनसश्चमे
लद्वमयमे श्रेयश्चमे वस्यश्चमे यशश्चमे लगश्चमे द्वविज्ञमश्चमे यन्तायमे
धर्तायमे क्षेमश्चमे धृतिश्चमे विश्वमयमे महश्चमे सन्वियमे
ज्ञात्रमश्चमे सूश्चमे प्रसूश्चमे सीरमश्चमे लयश्चमे ऋतमश्चमे
अमृतमश्चमे यक्षमयमे अनामयश्चमे जीवातुश्चमे दीर्घायुत्वमश्चमे
अनमित्रमयमे अलयमयमे सुगमयमे शयनमयमे सूषायमे सुदिनयमे ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।

इति लघुन्यासः ।

श्री रुद्रप्रश्नः

अथ प्रथमोऽनुवाकः

ॐ नमो भगवते रुद्राय ।

ॐ नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत ऽषवे नमः ।
नमस्ते अस्तु धन्वने बाहुभ्यामुत ते नमः ॥

यात ऽषुः शिवतमा शिवम् बहुव ते धनुः ।
शिवा शरव्या या तव तयानो रुद्र मृडय ॥

याते रुद्र शिवा तनुर घोरा अपाप काशिनी ।
तयानस् तनुवा शन्तमया गिरिशन्ता भिर्याकशीहि ॥

यामिषुम् गिरिशन्त हस्ते भिभर्ष्यस्तवे ।
शिवाम् गिरित्र ताम् कुरुमाहि गूमसीः पुरुषम् जगत् ॥

शिवेन वचसा त्वा गिरिशार्य्य वदामसि ।
यथानः सर्वमिज् जगद यक्ष्म गूम सुमना असत् ॥

अध्यवोधि वक्ता प्रथमो दैव्यो भिषक् ।
अहीगूमश्च सर्वो"ज् जम्भयन्त् सर्वो"श्च यातु धान्यः ॥

असौयस् तामौ अरुण उत बहुः सुमंगलः ।
ये येमा गूम रुद्रा अभितो दिक्षु श्रिताः सहस्रशो वैषागूम हेड ऽमहे ॥

असौ यौवसपति नीलग्रीवो विलोहितः ।
उतैनम् गोपा अदशन्नदशन्नुदहायैः ।
उतैनम् विश्वा भूतानि स दृष्टो मृडयातिनः ॥

नमो असतु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे" ।
अथोये अस्य सत्वानोअहम् तेभ्यो अकरम् नमः ॥

प्रमुच्य धन्वनस् त्वमुभयोरान्त्रिन्याँज्याम् ।
याश्च ते हस्त ऽषवः परता भगवो वप ॥

अवतत्त्व धनुस्त्वगूम सहस्राक्ष शतेषुधे ।
निशीर्य शत्यानाम् मुञ्जा शिवो नः सुमना भव ॥

विजयम् धनुः ङपटिनो विशत्यो भागवागूम उत् ।
अनेशन्नस्येषव आभुरस्य निषङ्गधिः ॥

याते हेतिर्मीढुष्टम हस्ते भभूव ते धनुः ।
तयाअस्मान विश्वतस्त्वमयक्ष्मया परिभुज ॥

नमस्ते अस्त्वायु धायाना तताय धुषावे" ।
उभाभ्यामुतते नमो बाहुभ्याम् तव धन्वने ॥

परिते धन्वनो हेतिरस्मान् वृषाङ्गु विश्वतः ।
अथोय ऽपुधिस्तवाआरे अस्मन्निधे हितम् ॥

**नमस्ते अस्तु भगवन् विश्वेश्वराय महादेवाय त्रयम्भकाय त्रिपुरान्तकाय
त्रिकावाग्नि कावाय कावाग्नि रुद्राय नीलकण्ठाय मुत्युज्जयाय सर्वेश्वराय
सदाशिवाय श्रीमन् महादेवाय नमः ॥**

अथ द्वितीयोअनुवाङ्ः

नमो हिरणाय बाहवे सेनान्ये दिशाम् च पतये नमो नमो
वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यः पशूनाम् पतये नमो नमः
सस्त्रिज्जरा यत्विषीमते पथीनाम् पतये नमो नमो
भल्लुशाय विव्याधिनेअन्ना नाम् पतये नमो नमो
हरिकेशायोपवीतिने पुष्टा नाम् पतये नमो नमो
भवस्य हेत्यै जगताम् पतये नमो नमो
रुद्राया आतताविने क्षेत्राणाम् पतये नमो नमः
सूताया हन्त्याय वनानाम् पतये नमो नमो ॥

रोहिताय स्थपतये वृक्षाणाम् पतये नमो नमो
मन्त्रिणे वाशिजाय ङक्षाणाम् पतये नमो नमो
भुवन्त्ये वारिवस्कुता यौषधीनाम् पतये नमो नम
उच्यैर्घौषाया आङ्कण्यते पत्नीनाम् पतये नमो नमः
ङ्स्नवीताय धावते सत्वनाम् पतये नमः ॥

अथ तृतीयोऽनुवाकः :

नमः सहमानाय निव्याधिन् आव्याधिनी नाम् पतये नमो नमः
कङ्कुभाय निषङ्गिगणो" स्तेनानाम् पतये नमो नमो
निषङ्गिगण षष्ठुधिमते तस्कराणाम् पतये नमो नमो
वञ्चते परिवञ्चते स्तायूनाम् पतये नमो नमो
नियेरेवे परिचराया रङ्गयानाम् पतये नमो नमः
सृङ्गाविभ्यो जिघागूम सद्व्यो मुष्णताम् पतये नमो नमो
असिमद्व्यो नक्तञ्चरद्व्यः प्रकृन्तानाम् पतये नमो नम
उष्णीषिणो गिरिचराय कुलुञ्चानाम् पतये नमो नम ॥

षष्ठुमद्व्यो धन्वाविभ्यश्च वो नमो नम
आतन् वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्च वो नमो नम
आयच्छद्व्यो विसृजद्व्यश्च वो नमो नमो
अस्यद्व्यो विध्यद्व्यश्च वो नमो नम
आसीनेभ्यः शयानेभ्यश्च वो नमो नमः
स्वपद्व्यो जगद्व्यश्च वो नमो नम
स्तिष्ठद्व्यो धावद्व्यश्च वो नमो नमः
सभाभ्यः सभापतिभ्यश्च वो नमो नमो
अश्वेभ्यो अश्वपतिभ्यश्च वो नमः ॥

अथ चतुर्थोऽनुवाकः

नम आव्याधिनी"भ्यो विविध्यन्तीभ्यश्च वो नमो नम
उगणाभ्यस्तृगूम हतीभ्यश्च वो नमो नमो
गृत्सेभ्यो गृत्स पतिभ्यश्च वो नमो नमो
प्राते"भ्यो प्रात पतिभ्यश्च वो नमो नमो
गणोभ्यो गणपतिभ्यश्च वो नमो नमो
विरूपेभ्यो विश्व रूपेभ्यश्च वो नमो नमो
महद्व्यः क्षुत्स केभ्यश्च वो नमो नमो
रथिभ्यो अरथेभ्यश्च वो नमो नमो ॥

रथे"भ्यो रथपतिभ्यश्च वो नमो नमः
सेना"भ्यः सेना निभ्यश्च वो नमो नमः
क्षतृभ्यः सङ्गृही तृभ्यश्च वो नमो नम
स्तक्ष्णभ्यो रथकारे"भ्यश्च वो नमो नमः
कुलादेभ्यः कमारै" भ्यश्च वो नमो नमः
पुञ्जिष्टे"भ्यो निषादेभ्यश्च वो नमो नम

ॐ षुक्लुभ्यो धन्वकुलुभ्यश्च वो नमो नमो
मुगयुभ्यः श्वनिभ्यश्च वो नमो नमः
श्वभ्यः श्वपतिभ्यश्च वो नमः ॥

अथ पंचमोअनुवाकः

नमो भवाय च रुद्राय च नमः शवॉय
च पशु पतये च नमो नील ग्रीवाय च शिति कंडाय
च नमः कपटिने च व्युप्त केशाय
च नमः सहस्रत्राक्षाय च शत धन्वने
च नमो गिरिशाय चशिपि विष्टाय
च नमो मीढुष्टमाय येषुमते
च नमो" ह्रस्वाय च वामनाय
च नमो ऋहते च वर्षीयसे
च नमो वृद्धाय च सम्वृध्वने ॥

च नमो अग्रियाय चप्रथमाय
च नम आशवे चाजिराय
च नमः शीघ्रियाय चशील्याय
च नम उभ्यांय चावस्वन्याय
च नमः स्त्रोतस्याय चदिप्याय च ॥

अथ षष्ठोअनुवाकः

नमो" ज्येष्ठाय चकुनिष्ठाय
च नमः पूर्वे ज्ञाय चापर ज्ञाय
च नमो मध्य माय चाप गल्भाय
च नमो जघन्याय चभुधिन्याय
च नमः सोभ्याय चप्रति सयॉय
च नमो याम्याय च क्षेम्याय
च नम उर्वयॉय चाजत्याय
च नमः श्लोक्याय चाव सान्याय
च नमो वन्याय चकृष्याय
च नमः श्रवाय चप्रतिश्रवाय ॥

च नम आशु षेणाय चाआशुरथाय
च नमः शूराय चाव भिन्दते
च नमो वमिंशो चवरुथिने

य नमो बिदिमिने यऽवचिने
य नमः श्रुताय यश्रुत सेनाय य ॥

अथ सप्तमोऽनुवाकः

नमो दुन्दुभ्याय चात्माह नव्याय य नमो दृष्णवे य प्रमृशाय
य नमो दुताय य प्रहिताय य नमो निषडिगणे येषुधिमते
य नमस्तीक्ष्णेषवे चात्मायुधिने य नमः स्वायुधाय य सुधन्वने
य नमः स्त्रुत्याय य पथ्याय य नमः ङाट्याय
य नीप्याय य नमः सूद्याय य सरस्याय य नमो नाघाय य वैशन्ताय ॥

य नमः कूप्याय चा वट्याय य नमो वष्यौय चा वष्यौय
य नमो मेध्याय य विद्युत्याय य नमो ईद्वियाय चा आतप्याय
य नमो वात्याय य रेष्मियाय य नमो वास्तव्याय यवास्तुपाय य ॥

अथ अष्टमोऽनुवाकः

नमः सोमाय य रुद्राय य नमस्ताम्राय चारुणाय
य नमः श्गांय य पशुपतये य नमो उग्राय य ङीमाय
य नमो अग्रेव धाय य दुरेव धाय
य नमो हन्त्रे य हनीयसे य नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यो
नमस्ताराय नमः शम्भवे य मयोभवे
य नमः शंकराय य मयस्कराय
य नमः शिवाय य शिवतराय ॥

य नमस्तीर्थ्यौय य कूल्याय
य नमः पायौय चावायौय
य नमः प्रतरणाय चोत्तरणाय
य नमो आतायौय चात्लाघाय
य नमः शष्याय य इन्ध्याय
य नमः सिक्त्याय य प्रवाहाय य ॥

अथ नवमोऽनुवाकः

नमो हरिणाय य प्रपथ्याय
य नमः किगूमशिलाय य क्षयणाय
य नमः कपटिने य पुलस्तये
य नमो गोष्याय य गृह्याय

च नमः स्तल्ल्याय च गेह्याय
 च नमः काट्याय च गवरेषाय
 च नमो" हृदय्याय च निवेष्याय
 च नमः पागूमस्य्याय च रजस्याय
 च नमः शुष्क्याय च हरित्याय
 च नमो लोप्याय चोदप्याय ॥

च नम उव्याय च सूम्याय
 च नमः पश्याय च पशौ शघाय
 च नमो अपगुरमाशाय चाढिध्नते
 च नमः आकिजदते च प्रकिजदते
 च नमो वः किरि केभ्यो देवानागूम हृदयेभ्यो
 नमो विक्षीण केभ्यो नमो विचिन्वत् केभ्यो
 नमः आनिहतेभ्यो नम आमीवत्केभ्यः ॥

अथ दशमोअनुवाकः

द्वापे अन्धसस्पते दरिद्र ण्नीललोहित ।
 ऐषाम् पुरुषाशामेषाम् पशूनाम् मा ऐमोअरो मो ऐषाम्
 किञ्चनाआममत् ॥

याते रुद्र शिवा तनूः शिवा विश्वाह ऐषजि
 शिवा रुद्रस्य ऐषजि तयानो मृड जिवसे" ॥

ईमागूम रुद्राय तवसे क्पटिने" क्षयद्वीराय प्रभरामहे मतिम् ।
 यथानः शमसद्विपदे चतुष्पदे विश्वम् पुष्टम् ग्रामे अस्मिन् ननातुरम् ॥

मृडानो रुद्रो तनो मयस्कृधि क्षयद्वीराय नमसा विधे मते ।
 यच्छम् च योश्च मनुरायजे पिता तदश्याम तव रुद्र प्रणीतौ ॥

मानो महान्तमुत मानो अर्धेकम् मान उक्षन्तमुत मान उक्षितम् ।
 मानोवधीः पितरम् मोत मातरम् प्रिया मा नस्तनुवो रुद्र शेरिषः ॥

मा नस्तोके तनये मान आयुषि मानो गोषु मानो अश्वेषु शेरिषः ।
 वीरान् मानो रुद्र ङामितो वधीर्द्विभन्तो नमसा विधेमते ॥

आराते गोध्न उत पूरषध्ने क्षयद्वीराय सुम्नमस्मे ते अस्तु ।
 रक्षा यनो अधि च देव ब्रह्माथा यनः शर्म यच्छ द्विबर्होः" ॥

स्तुति श्रुतम् गतंसदम् युवानम् मृगण्ण ભીમ મુપહન્તુ મુગ્મ ।
મૃડા જરિત્રે રુદ્ધસ્ત વાનો અન્યન્તે અસ્મન્નિવપન્તુ સેનાઃ" ॥

પરિણો રુદ્ધસ્ય હેતિવૃંશકતુ પરિત્વેષસ્ય દુર્મંતિરઘાયોઃ ।
અવસ્થિરા મઘવદ્ભ્યસ્તનુષ્ઠ મીઢ્વસ્ તોકાય તનયાય મૃડય ॥

મીઢ્વષ્ટમ શિવતમ શિવોનઃ સુમના ભવ ।
પરમે વુક્ષ આયુઘમ્ નિઘાય કૃતિમ્ વસાન આચર પિનાકમ્ બિભ્રદાગહિ
॥

વિકિરિદ વિલોહિત નમસ્તે અસ્તુ ભગવઃ ।
યાસ્તે સહસ્ત્રગૂમ હેતયો અન્યમસન્નિવપન્તુ તાઃ ॥

સહસ્ત્રાણિ સહસ્ત્રઘા ભાહુવોસ્તવ હેતયઃ ।
તાસામીશાનો ભગવઃ પરાચીના મુખા કૃધિ ॥

અથ એકાદશોઅનુવાકઃ

સહસ્ત્રાણિ સહસ્ત્રશોયે રુદ્ધા અધિ ભૂમ્યા"મ્ ।
તેષાગૂમ્ સહસ્ત્રયોજને અવધન્વાનિ તન્મસિ ॥

અસસ્મિન્મહત્યજ્ઞવે" અન્તરિક્ષે ભવા અધિ ॥
નીલગ્રીવાઃ શિતિકંઠાઃ" શર્વા અધઃ ક્ષમાચરાઃ ॥
નીલગ્રીવાઃ શિતિકંઠા દિવગૂમ રુદ્ધા ઉપશ્રિતાઃ ॥
યે વૃક્ષેષુ સસ્પિઞ્જરા નીલગ્રીવા વિલોહીતાઃ ॥
યે ભૂતાનામધિપતયો વિશિખાસઃ કપદિનઃ ॥
યે અન્નેષુ વિવિધ્યન્તિ પાત્રેષુ પિભતો જનાન્ ॥
યે પથામ્ પરિરક્ષય એલભૃદા યવ્યુઘઃ ॥
યે તીર્થાનિ પ્રચરન્તિ સૃકાવન્તો નિષરિગણઃ ॥

ય એતાવન્તશ્ચ ભૂયાગૂમ સશ્ચ દિશો રુદ્ધા વિતસ્થિરે ।
તેષાગૂમ્ સહસ્ત્ર યોજને અવધન્વાનિ તન્મસિ ॥

નમો રુદ્ધેભ્યો યે પૃથિવ્યામ્ યે"અન્તરીક્ષે યેદિવિ યેષા મન્નમ્ વાતો
વર્ષમિષવસ્ તેભ્યો દશ પ્રાચીદંશ દક્ષિણા દશ પ્રતીચીદંશો દીચીદંશોધ્વાસ્તેભ્યો
નમસ્તે નો મૃડયન્તુ તેયમ્ દ્વિષ્મો યશ્ચ નો દ્વેષ્ટિતમ્ વો જમ્ભે દધામિ ॥

ત્રયંબકમ્ યજામહે સુગન્ધિમ્ પુષ્ટિ વર્ધનમ્ ।
ઉર્વાં રુકમિવ ભન્ધનાન્મૃત્યોર્મૃક્ષીય માઅમૃતા"ત્ ॥

यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सुय ओषधीषु यो रुद्रो विश्वा भुवना विवेश तस्मै
रुद्राय नमो अस्तु ॥

तमु ऋद्धि यः स्विषुः सुधन्वा यो विश्वस्य क्षयति लेषजस्य ।
यश्चा"महेसौ"मनसाय रुद्रम् नमो"भिद्वेवमसुरम् द्रुवस्य ॥

अयम् मे हस्तो भगवानयम् मे भगवतरः ।
अयम् मे" विश्वले" षष्ठेयगूम शिवाभि मशेनः ॥

येते सहस्र मयुतम् पाशा मृत्यो मृत्योय हन्तवे ।
तान्यज्ञस्य मायया सर्वानवय जमहे ।
मृत्यवे स्वाहा मृत्यवे स्वाहा" ॥

ॐ नमो भगवते रुद्राय विष्णवे मृत्युमे पाहि ।
प्राणाम् ग्रन्थिरसि रुद्रोमा विशान्तकः ।
तेनाप्नेना"ध्यायस्व ॥

नमो रुद्राय विष्णवे मृत्युमे पाहि । सदाशिवोम् ।

ॐ शान्ति : शान्ति : शान्ति : ॥

॥ यमकम् ॥

ॐ अग्नाविष्णु सशेषसेमा वर्धन्तु वाम् गिरः ।
धुम्नैर्वाजेभिरागतम् ॥

वाजस्य मे प्रसवस्य मे प्रयतिश्र्य मे प्रसितिश्र्य मे धीतिश्र्य मे
ऋतुश्र्य मे स्वरश्र्य मे श्लोकश्र्य मे श्रावश्र्य मे श्रुतिश्र्य मे
ज्योतिश्र्य मे सुवश्र्य मे प्राणश्र्य मेअपानश्र्य मे व्यानश्र्यमे असुश्र्यमे
चित्तम्य म आधीतम्य मे वाक् च मे मनश्र्य मे चक्षुश्र्य मे
श्रोत्रम् च मे दक्षश्र्य मे भद्रम्यम ओजश्र्य मे सहश्र्य म आयुश्र्य मे
जरा च म आत्माच मे तनूश्र्य मे शर्म च मे वर्म च मेअङ्गानि च
मेअस्थानि च मे परगूमिष च मे शरीराण्यमे ॥ १ ॥

ज्यैष्ठ्यम् च म आधिपत्यम् च मे मन्युश्र्य मे

ભામશ્ચ મે અમશ્ચ મે અમ્ભશ્ચ મે જેમા ચ મે મહિમા ચ મે
 વરિમા ચ મે પ્રથિમા ચ મે વખ્ષાં ચ મે દ્વાઘુયા ચ મે
 વૃદ્ધમ્ ચ મે વૃદ્ધિશ્ચ મે સત્યમ્ ચ મે શ્રદ્ધા ચ મે
 જગચ્ચ મે ધનમ્ ચ મે વશશ્ચ મે ત્વિષિશ્ચ મે ફીડા ચ મે
 મોદશ્ચ મે જાતમ્ ચ મે જનિષ્યમાણમ્ ચ મે સૂક્તમ્ ચ મે
 સુકૃતમ્ ચ મે વિત્તમ્ ચ મે વેદમ્ ચ મે ભૂતમ્ ચ મે
 ભવિષ્યચ્ચ મે સૂગમ્ચમે સુપથમ્ ચ મ ઋદ્ધમ્ ચ મ ઋદ્ધિશ્ચમે
 કલુપ્તમ્ ચ મે કલુપ્તિશ્ચ મે મતિશ્ચ મે સૂમતિશ્ચ મે

॥ ૨ ॥

શમ ચ મે મયશ્ચ મે પ્રિયમ્ ચ મઅનુકામશ્ચ મે
 કામશ્ચ મે સૌમનસશ્ચ મે ભદ્રમ્ ચ મે શ્રેયશ્ચ મે
 વસ્યશ્ચ મે યશશ્ચ મે ભગશ્ચ મે દ્વિવિજ્ઞશ્ચ મે
 યન્તા ચ મે ઘર્તાં ચ મે ક્ષેમશ્ચ મે ધૃતિશ્ચ મે
 વિશ્વમ ચ મે મહશ્ચ મે સમ્વિચ્ચમે જ્ઞાત્રમ્શ્ચ મે
 સૂશ્ચ મે પ્રૂશ્ચ મે સીરંમ્ ચ મે લયશ્ચ મ ઋતમ્ ચ મેઅમૃતમ ચ
 મેઅ્યક્ષમમ ચ મેઅનામયચ્ચ મે જીવાતુશ્ચ મે
 ધીર્ધાયુત્વમ ચ મેઅનમિત્રમ્ ચ મેઅભયમ્ ચમે સુગમ્ ચ મે
 શયનમ્ ચ મે સૂષાર્ચમે સુદિનમ્ચમે

॥ ૩ ॥

ઉકર્યં મે સૂનૃતા ચ મે પયશ્ચ મે રસશ્ચ મે
 ઘતમ્ ચ મે મધુ ચ મે સગ્ધિશ્ચ મે સપીતિશ્ચ મે
 કૃષિશ્ચ મે વૃષ્ટિશ્ચ મે જૈત્રમ્ ચ મ ઔભિદ્ધમ્ ચ મે
 રયિશ્ચ મે રાયશ્ચ મે પૃષ્ટમ્ ચ મે પૃષ્ટિશ્ચ મે
 વિભુ ચ મે પ્રભુ ચ મે ભદ્રુચ મે ભૂયશ્ચ મે
 પૂર્ણમ્ ચ મે પૂર્ણતરમ્ ચ મે અક્ષિતિશ્ચ મે કૂયંવાશ્ચ
 મેઅન્નમ્ ચ મેઅન્નુચ્ચમે વ્રીહિયશ્ચ મે યવા"શ્ચ મે માષા"શ્ચ મે
 તિલા"શ્ચ મે મુદ્ગાશ્ચ મે ખલ્વા"શ્ચ મે ગોધૂમા"શ્ચ મે
 મસૂરા"શ્ચ મે પ્રિયંમ્ગવશ્ચ મે અજાવશ્ચ મે
 શ્યામાકા"શ્ચ મે નીવારા"શ્ચ મે
 અશ્મા ચ મે મૃતિકા ચ મે ગિરયશ્ચ મે પર્વતાશ્ચ મે
 સિક્તાશ્ચ મે વનસ્પતયશ્ચ મે હિરણ્યમ્ચ મે
 યશ્ચમે સીસમ્ચ મે ત્રપુશ્ચ મે શ્યામમ્ ચ મે
 લોહમ્ ચ મેઅગ્નિશ્ચ મ આપશ્ચ મે વીરુદ્ધશ્ચ મે
 ઓષધયશ્ચ મે કૃષ્ટપચ્ચમ્ચ મે અકૃષ્ટપચ્ચમ્ ચ મે
 ગ્રામ્યાશ્ચ મે પશવ આરણ્યાશ્ચ યજ્ઞેન કલ્પતામ્
 વિત્તમ્ચ મે વિત્તિશ્ચ મે ભૂતમ્ ચ મે ભૂતિશ્ચ મે
 વસુ ચ મે વસતિશ્ચ મે કર્મં ચ મે શકિતશ્ચ મે
 અર્થશ્ચ મે અમશ્ચ મે ઇતિશ્ચ મે ગતિશ્ચ મે

॥ ૪ ॥

॥ ૫ ॥

અગ્નિશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે સોમશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે
 સવિતા ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે સરસ્વતી ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે
 પૂષા ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે ભૃહસ્પતિશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે
 મિત્રશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે વરુણશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે
 ત્વષ્ટા ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે ધાતાચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે
 વિષ્ણુશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે અશ્વિનૌચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે
 મરુતશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે વિશ્વેચ મે દેવા ઈન્દ્રશ્ચ મે
 પૃથ્વી ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે અન્તરીક્ષમ્શ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે
 ઘૌશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે દિશશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે
 મૂર્ધાચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે પ્રજાપતિશ્ચ મ ઈન્દ્રશ્ચ મે

॥ ૬ ॥

અગૂમ્શુશ્ચ મે રશ્મિશ્ચ મેઅદા"ભ્યશ્ચ મેઅધિપતિશ્ચમ
 ઉપાગૂમ્શુશ્ચમે અન્તર્યામશ્ચ મ એન્દ્રવાયવશ્ચ મે
 મૈત્રાવરુણશ્ચમ આશ્વિનશ્ચ મે પ્રતિપ્રસ્થાનશ્ચ મે
 શુક્રશ્ચ મે મન્થી ચ મ આગ્રયણશ્ચ મે વૈશ્વદેવશ્ચ મે
 ધ્રુવશ્ચ મે વૈશ્વાનરશ્ચ મ ઋતુગ્રહાશ્ચ મે
 અતિગ્રાહ્યા"શ્ચ મ એન્દ્રાગ્નશ્ચ મે વૈશ્વદેવશ્ચ મે
 મરુત્વતીયા"શ્ચ મે માહેન્દ્રશ્ચ મ આદિત્યશ્ચ મે
 સાવિત્રશ્ચ મે સારસ્વતશ્ચ મે પૌષ્ણશ્ચ મે
 પાત્નીવતશ્ચ મે હારિયોજનશ્ચ મે

॥ ૭ ॥

ઈધ્મશ્ચ મે બર્હિશ્ચ મે વેદિશ્ચ મે ધિષ્ણિયાશ્ચ મે
 સ્ત્રુચ મે ચમસાશ્ચ મે ગ્રાવાણશ્ચ મે સ્વરવશ્ચ મ
 ઉપરવાશ્ચ મે અધિષવણે ચ મે દ્વોળકલશશ્ચ મે
 વાયવ્યાનિ ચ મે પૂતભૃચ મ આધવનીયશ્ચ મ
 આગ્ની"ધ્રુમ ચ મે હવિધાંનમ્ ચ મે ગૃહાશ્ચ મે સદશ્ચ મે
 પુરાડાશા"શ્ચ મે પચતાશ્ચ મે અવભૃથશ્ચ મે સ્વગાકારશ્ચ મે

॥ ૮ ॥

અગ્નિશ્ચ મે ધર્મશ્ચ મેઅર્કશ્ચ મે સૂર્યશ્ચ મે
 પ્રાણશ્ચ મે અશ્વમેઘશ્ચ મે પૃથિવી ચ મેઅદિતિશ્ચમે
 દિતિશ્ચ મે ઘૌશ્ચ મે શકવરીઅંગુલયો દિશશ્ચ મે
 યજ્ઞેન કલ્પન્તામૃચ મે સામ ચ મે સ્તોમશ્ચ મે
 યજુશ્ચ મે દીક્ષા ચ મે તપશ્ચ મઋતુશ્ચ મે પ્રતમ્ ચ મે
 અદોરાત્રયો"વૃષ્ટ્યા ભૃહદ્વચન્તરે ચ મે યજ્ઞેન કલ્પેતામ્

॥ ૯ ॥

ગભાં"શ્ચ મે વત્સાશ્ચ મે ત્રયવિશ્ચ મે ત્રયવી ચ મે
 દિત્યવાટ્ ચ મે દિત્યૌહી ચ મે પંચાવિશ્ચ મે
 પંચાવી ચ મે ત્રિવત્સશ્ચ મે ત્રિવત્સા ચ મે

તુર્યોવાટ્ ચ મે તુર્યોઠી ચ મે પષ્ટવાટ્ ચે પષ્ઠોઠી ચ મ
 ઉક્ષા ચ મે વશા ચ મ ઋષભશ્ચ મે વેહશ્ચ
 મેઅનડ્વામ્ ચ મે ઘેનુશ્ચ મ આયુર્યજ્ઞેન કલ્પતામ્
 પ્રાણો યજ્ઞેન કલ્પતામ્ અપાનો યજ્ઞેન કલ્પતામ્
 વ્યાનો યજ્ઞેન કલ્પતામ્ ચક્ષુર્યજ્ઞેન કલ્પતાગૂમ્
 ક્ષોત્રમ્ યજ્ઞેન કલ્પતામ્ મનો યજ્ઞેન કલ્પતામ્
 વાગ્યજ્ઞેન કલ્પતામાત્મા યજ્ઞેન કલ્પતામ્યજ્ઞો યજ્ઞેન કલ્પતામ્ ॥ ૧૦ ॥

એકા ચ મે તિસ્ત્રશ્ચ મે પંચ ચ મે સપ્ત ચ મે
 નવ ચ મ એકાદશ ચ મે ત્રયોદશ ચ મે પંચદશ ચ મે
 સપ્તદશ ચ મે નવદશ ચ મ એકવિગૂમ્શતિશ્ચ મે
 ત્રયોવિગૂમ્શતિશ્ચ મે પંચવિગૂમ્શતિશ્ચ મે
 સપ્તવિગૂમ્શતિશ્ચ મે નવવિગૂમ્ શતિશ્ચ મ એકત્રિગૂમ્ શચ્ય મે
 ત્રયસત્રિગૂમ્શચ્ય મે ચતસ્રશ્ચ મે અષ્ટૌ ચ મે દ્વાદશ ચ મે ષોડશચ મે
 વિગૂમ્શતિશ્ચમે ચતુર્વિગૂમ્શતિશ્ચમે અષ્ટાવિગૂમ્શતિશ્ચમે
 દ્વાત્રિગૂમ્શચ્યમે ષટ્ત્રિગૂમ્શચ્ય મે ચત્વારિગૂમ્ શચ્યમે
 ચતુશ્ચત્વારિગૂમ્ શચ્ય મેઅષ્ટાચત્વારિગૂમ્શચ્ય મે
 વાજશ્ચ પ્રસવશ્ચા પિજશ્ચ ઋતુશ્ચ સુવશ્ચ મૂઘાં ચ
 વ્યશિનયશ્ ચાન્ત્યાયનશ્ ચાન્ત્યશ્ચ ભૌવનશ્ચ
 ભુવનશ્વાધિપતિશ્ચ ॥ ૧૧ ॥

ઈડા દેવહૃરમનુર્યજ્ઞની ભૃહસ્પતિ રુકથામદાનિ
 શગૂમ્ સિષદ્વિશ્વે દેવાઃ સૂક્તવાચઃ પૃથિવમાતરમા
 માહિગૂમ્ સીમધુ મનિષ્યે મધુ જનિષ્યે મધુ વહ્યામિ
 મધુ વદિષ્યામિ મધુમતીમ્ દેવેભ્યો વાચમુઘાસગૂમ્
 શુશ્રૂષેજાયામ્ મનુષ્યે" ભ્યસ્તમ્ મા દેવા અવન્તુ
 શોભાયૈ પિતરોનુ અનુમદન્તુ ॥

ૐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ ॥

॥ पुरुषसूक्तम् ॥

ॐ सहस्रशीर्षो पुरुषः । सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
स भूमि म् विष्वतो वृतवा । अत्यतिष्ठद्दशांगुलम् ॥ १ ॥

पुरुष एवेदगूम सर्वम् । यदभूतम् यच्च भव्यम् ।
उतामृतत्वस्थेषानः । यदण्णेनातिरोहति ॥ २ ॥

अतावानस्य महिमा । अतो ज्यायागूश्च पुरुषः ।
पादो"अस्य विश्वा भूतानि । त्रिपादस्यामृत म् द्विवि ॥ ३ ॥

त्रिपादूर्ध्वं उदैत्पुरुषः । पादो"अ स्येहाभवात्पुनः ।
ततो विष्वम् व्यङ्गामत् । साशनानशने अभि ॥ ४ ॥

तस्मा"द्विराऽजयत् । विराजो अधि पुरुषः ।
स जातो अत्यरिच्यत् । पश्वाद्भूमिमथो पुरः ॥ ५ ॥

यत्पुरुषेऽह विषा" । देवा यज्ञमतन्वत् ।
वसन्तो अस्यासीदाज्य"म् । ग्रीष्म षड्मशरद्भविः ॥ ६ ॥

सप्तास्यासन परिधयः । त्रिः सप्त समिधः कृताः ।
देवा यद्यज्ञ म् तन्वानाः । अर्ध्वनन्पुरुष म् पशुम् ॥ ७ ॥

त म् यज्ञम् अर्धेष षौक्कहन् । पुरुषम् जातमग्रतः ।
तेन देवा अयजन्त । साध्या ऋषयश्च ये ॥ ८ ॥

तस्मा"द्यज्ञात्सर्वेहुतः । सम्भृतम् पृषदाज्यम् ।
पशूगूस्तागूशचक्रे वायव्यान् । आरुयाङ्गाम्याश्च ये ॥ ९ ॥

तस्मा"द्यज्ञात्सर्वेहुतः । ऋचः सामानि जज्ञिरे ।
छन्दागूमसि जज्ञिरे तस्मा"त् । यजूस्तस्मादजयत् ॥ १० ॥

तस्मादश्वा अजयन्त । ये के चोभयादतः ।
गावो ह जज्ञिरे तस्मा"त् । तस्मा"जजाता अजवयः ॥ ११ ॥

यत्पुरुषम् व्यदधुः । कृतिधा व्यकल्पयन् ।
मुषं म किमस्य कौ बाहु । कापुरु पादापुच्यते ॥ १२ ॥

ब्राह्मणो"स्य मुञ्जमासीत् । बाहू राजन्यः कृतः ।
वरु तदस्य यद्वैश्यः । पद्भ्यामंगू शूद्रो अजायत् ॥ १३ ॥

चन्द्रमा मनसो जातः । चक्षोः सूर्यो अजायत् ।
मुञ्जान्द्विश्वाग्निश्च । प्राणाद्द्रवायुरजायत् ॥ १४ ॥

नाभ्या आसीदन्तरिक्षम् । शीष्णो धौः समवर्तत् ।
पद्भ्याम भूमिर्दिशः क्षोत्रा"त् । तथा लोकागूम अकल्पयन् ॥ १५ ॥

वेदाह्वेत म् पुरुष म महान्तम्" । आदित्यवर्णं म् तमसस्तु पारे ।
सर्वाणि रूपाणि विचित्य धीरः । नामानि कृत्वाअभिवदन् यदास्त" ॥ १६ ॥

धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार । शङ्कः प्रविद्वान्प्रदिशश्च्यतस्त्रः ।
तमेवम् विद्वानमृत ईह भवति । नान्यः पन्था अयनाय विद्यते ॥ १७ ॥

यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवाः । तानि धर्मोणि प्रथमान्यासन् ।
तेह नाहम् महिमानः सचन्ते । यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः ॥ १८ ॥

अद्भ्यः सम्भूतः पृथिव्यै रसा"च्य । विश्वकर्मणः समवर्तताधि ।
तस्य त्वष्टा विदधद्वपमेति । तत्पुरुषस्य विश्वमाजानमग्रे" ॥ १९ ॥

वेदाह्वेत म् पुरुष म महान्तम्" । आदित्यवर्णम् तमसः परस्तात् ।
तमेवम् विद्वानमृत ईह भवति । नान्यः पन्था विद्यते अयनाय ॥ २० ॥

प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः । अजायमानो बहुधा विजायते ।
तस्य धीराः परिजानन्ति योनिम्" । मरिचीनाम् पदमिच्छन्ति वेधसः ॥ २१ ॥

यो देवेभ्य आतपति । यो देवानाम् पुरोहितः ।
पूर्वो यो देवेभ्यो जातः । नमो स्याय ब्राह्मणे ॥ २२ ॥

स्यम ब्राह्म म् जनयन्तः । देवा अग्रे तदभ्रुवन ।
यस्त्वैव म् ब्रा"ह्मणो विद्यात् । तस्य देवा असन् वशे" ॥ २३ ॥

द्विष्व ते लश्मीश्च पत्न्यौ" । अहो रात्रे पाश्वे ।
नक्षत्राणि रूपम् । अश्विनौ व्यातम्" । ईष्टम् मनिषाण ।
अमु म् मनिषाण । सर्वम् मनिषाण ॥ २४ ॥

ॐ तद्यम् योरावृणीमहे । गातुम् यज्ञाय । गातुम् यज्ञपतये ।
दैवी"स्वस्तिरस्तु नः । स्वस्तिमोनुषेभ्यः । उध्वं जिगातु भेषजम् ।
शन्नो अस्तु द्विपदे" । श म् चतुष्पदे ।

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

PORTLAND PANDIT

॥ नारायणसूक्तम् ॥

सहस्रशीर्षं देवम् विश्वाक्षम् विश्वशम्भुवम् ।
विश्वं नारायणम् देवमक्षरम् परमम् पदम् ॥ १ ॥

विश्वतः परमाणित्यम् विश्वम् नारायणगुम् हरिम् ।
विश्वमेवेदं पुरुषस्तद्विश्वमुपजिवति ॥ २ ॥

पतिम् विश्वस्यात्मेश्वरगुम् शाश्वतमगुम् शिवमच्युतम् ।
नारायणम् महाज्ञेयम् विश्वात्मानम् परायणम् ॥ ३ ॥

नारायणपरो ज्योतिरात्मा नारायणः परः ।
नारायण परम् ब्रह्म तत्त्वम् नारायणः परः ।
नारायणपरो ध्याता ध्यानम् नारायणः परः ॥ ४ ॥

यस्य किञ्चिज्जगत्सर्वं दृश्यते श्रूयतेऽपि वा ।
अन्तर्बहिश्च तत्सर्वं व्याप्य नारायणः स्थितः ॥ ५ ॥

अनन्तमव्ययम् ऋषिगुम् समुन्द्रेऽन्तम् विश्वशुम्भवम् ।
पदमकोशप्रतीकाशगुम् हृदयम् व्याधोऽमुजम् ॥ ६ ॥

अधो निष्टया वितस्त्याने नाभ्यामुपरि तिष्ठति ।
ज्वालमादाकुलम् भाति विश्वस्यायतनम् महत् ॥ ७ ॥

सन्ततमगुम् शिलाभिस्तुलम्भत्याकोशसन्निभम् ।
तस्यान्ते सुषिरमगुम् सूक्ष्मम् तस्मिन् सर्वम् प्रतिष्ठितम् ॥ ८ ॥

तस्य मध्ये महानग्निविश्वार्चिर्विवतोऽमुजः ।
सोऽग्रभुग्विभ्रजन्तिष्ठन्ना अहारमजरः ऋषिः ।
तियेऽगुर्ध्वमधशायी रश्मयस्तस्य सन्तता ॥ ९ ॥

सन्तापयति स्वम् देहमापादतलमस्तकः ।
तस्य मध्ये वह्निशिखा अङ्गीयोऽर्ध्वा व्यवस्थितः ॥ १० ॥

नीलतोयं मध्यस्थाविधुत्सेभेव भास्वरा ।
नीवारशूकवतन्वी पीता भास्वत्यङ्गुपमा ॥ ११ ॥

तस्याः शिखाया मध्ये परमात्मा व्यवस्थितः ।
स ब्रह्म स शिवः स हरिः सेन्दः सोमद्वन्द्वः परमः स्वराट् ॥ १२ ॥

ऋतगुम सत्यम् परम् ब्रह्म पुरुषम् कृष्णपिण्डम् ।
बर्ध्वरेतम् विरुपाक्षम् विश्वरूपाय वै नमो नमः ॥ १३ ॥

नारायणाय विधमहे वासुदेवाय धीमहि ।
तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् ॥ १४ ॥

विष्णोर्नुक्तमदीयांशि प्रवौचम यः पार्थिवानि विममे रजंगुमसि ।
यो अस्कन्मायदूतरमगुम सधस्थंम विचक्रमाशस्त्रो घोरुगायः ॥ १५ ॥

विष्णोरराटमसि विष्णोः पृष्ठमसि विष्णोः श्त्रेस्थो ।
विष्णोस्सूरसि विष्णोः घ्रुवमसि वैष्णवमतस वष्णिवेत्वा ॥ १६ ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ विष्णुसूक्तम् ॥

ॐ विष्णोर्नुक्तम् वीर्याणि प्रवोचम यः पार्थिवानि विममे रजगूमसियो
अस्कृत्वायद्भुतर गूम सधस्थम विचङ्गमाज्ञास्त्रेघोरुगायो विष्णेरराटमसि
विष्णोः पृष्ठमसि विष्णोः शनप्रेस्थो विष्णोस्स्यूरसि विष्णोर्ध्रुवमसि वैष्णवे
त्वा ॥

तदस्य प्रियन्त्रिपाथो अश्याम् । नरो यत्र देवयो मदन्ति ।
उरुङ्गमस्थ स हि बन्धोरित्था । विष्णोः पदे परमे मध्व उत्सः ।
प्रतद्विष्णोस्तवये वीर्याय । मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः ।
यस्योरुषु त्रिषु विङ्गमणेषु । अधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा" ।
परो मात्रया तनुवा वृधान । न ते महित्वमन्वश्नुवन्ति ॥

उभे ते विध्न रजसि पृथिव्या विष्णो देवत्वम् । परमस्य विश्वे ।
विचङ्गमे पृथिवीमेष ऐताम् । क्षेत्रायविष्णुर्मेनुषे दशस्यन ।
ध्रुवासो अस्य कीरयो जनासः । उरुक्षितिगूम सूजनिमाचकार । त्रिदेवे
पृथ्वीमेषाम् । विचङ्गमे शतयंसम् महित्वा । प्रविष्णुरस्तु तवसस्तवीयान् ।
त्वेषगूम ह्यस्य स्थविरस्य नाम" । अतो" देवा अ"वन्तुनो यतो
विष्णुर्विचङ्गमे । पृथिव्यासप्त धामणिः । षडम विष्णुर्विचङ्गमे त्रेधा निद"धे
पदम् । समूढमस्य पागूम सुरे । त्रिणि पदा विचङ्गमे विष्णु"गो"पा
अदा"भ्यः । ततो धर्माणि धारयन् । विष्णोः क्रमा"णि पश्यत् यतो" प्रतानि
पस्पशे । षड्द"स्य युज्यस्सका" ॥

तद्विष्णोः परम म् पदगूम सदा" पश्यन्ति सूरय"ः । दवीव चक्षुराततम् ।
तद्वि प्रासो"विपन्पवो जगृवागूम सस्सस्मि"न्धते । विष्णोर्यपरम म् पदम् ।
पया"प्त्या अनन्तरायाय सर्व"स्तोमोअति रात्र उ"त्तम मह"र्भवति
सर्वस्याप्त्यै सर्व"स्यजित्यै सर्वमेव तेना"ज्जोति सर्व"ज्यति ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ दुर्गा सूक्तम् ॥

जतवेदसे सुनवाम सोम मराती यतो निदद्याति वेदः ।
स नः पषेदति दुर्गाणि विश्वा नावेव सिन्धु म् दुरितात्यग्निः ॥

तामग्निवशां म् तपसा ज्वलन्ती म् वैरोचनीम् कर्मक्षेपु श्रुष्टाम् ।
दुर्गाम् देवीगूम शरणमह म् प्रपद्ये सुतरसि तरसे नमः ॥

अग्ने त्वम् पारया नव्यो अस्मान्स्वस्तिभिरति दुर्गाणि विश्वा" ।
पूश्व पृथ्वी बहुदान उर्वी भवा तोकाय तनयाय शम्योः ॥

विश्वानि नो दुर्गांश्च जतवेदः सिन्धुष्ण नावा दुरिता तिपषि ।
अग्ने अत्रिवन्मनसा गृणानो"स्माकम बोध्यविता तनूना"म् ॥

पृतनाजितगूम सहमानमुग्रमग्निगूम हूवेम परमाश्वधस्था"त ।
स नः पषेदति दुर्गाणि विश्वा क्षामद देवो अतिदुरितात्यग्निः ॥

प्रत्नोषि कमीऽयो अध्वरेषु सनाच्य होता नव्यश्च सश्वि ।
स्वाञ्चा"हे तनुवम पिप्रयस वास्मभ्यञ्च सौमगमाय जस्व ॥

गोभिरश्रुष्टाम अयुजोनिषित्कम् तवे"न्द विष्णोर अनुसञ्चरेम ।
नाकस्य पृष्टमभि सम्पसानोवैष्णवी म् लोक ईह मादयन्ताम् ॥

ॐ कात्यायनाय विघ्नमहे कन्या कुमारि धीमही ।
तन्नो दुर्गिः प्रचोदया"त् ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

निधन पतये नमः । निधन पतान्तिकाय नमः ।
उध्वार्ये नमः । उध्वे विंगाय नमः ।
हिरण्याय नमः । हिरण्य विंगाय नमः ।
सुवर्णाय नमः । सुवर्णे विंगाय नमः ।
दिव्याय नमः । दिव्य विंगाय नमः ।
भवाय नमः । भव विंगाय नमः ।
शर्वाय नमः । शर्वे विंगाय नमः ।
शिवाय नमः । शिव विंगाय नमः ।
ज्वलाय नमः । ज्वले विंगाय नमः ।
आत्माय नमः । आत्म विंगाय नमः ।
परमाय नमः । परम विंगाय नमः ।
अतथ सोमस्य सूर्यस्य सर्वे विंगगूम् स्थापयति पाणि मन्त्रम् पवित्रम् ॥

सधो जतम् प्रपद् यामिसधो जताय वैनमो नमः । भवेभवे नातिभवे
भवस्य माम् । भवोद् भवाय नमः ॥

वाम देवाय नमो" ज्येष्ठाय नमश् श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालाय नमः
कुलवि करणाय नमो भलवि करणाय नमो भलाय नमो भल प्रमथनाय
नमस् सर्वे भूत दमनाय नमो मनोन् मनाय नमः ॥

अघोरे"भ्योथ घोरे"भ्यो घोर घोर तरेभ्यः । सर्वे"भ्यस् सर्वे शर्वे"भ्यो नमस्ते
अस्तु रुद्र रूपेभ्यः ॥

तत् पुरुषाय विष्महे महा देवाय धीमहि । तन्नो रुद्रः प्रचोदया"त् ।

इशानस् सर्वे विद्यानाम् इश्वरस् सर्वे भूतानाम् ब्रह्माधिपतिर
ब्रह्माणोपतिर् ब्रह्मा शिवोमे अस्तु सदा शिवोम् ॥

नमो हिरण्य बाहवे हिरण्य वर्णाय हिरण्य रूपाय हिरण्य पतये अम्बिका
पतये उमा पतये पशु पतये नमो नमः ॥

ऋतगूम सत्यम् परम् ब्रह्म पुरुषम् कृष्ण पिङ्गलम् । उध्वे रेतम् विरु
पाक्षम् विश्वरूपाय वैनमो नमः ॥

સર્વોવૈ રુદ્રસ તસ્મૈ રુદ્રાય નમો અસ્તુ ।
 પુરુષો વૈ રુદ્રસસન્મહો નમો નમઃ ।
 વિશ્વમ ભૂતમ્ ભુવનમ્ ચિત્રમ્ બહુધા જાતમ્ જાયમાનમ ચયત્ ।
 સર્વો હ્રેષ રુદ્રસ તસ્મૈ રુદ્રાય નમો અસ્તુ ॥
 કદ રુદ્રાય પ્રચેતસે મીઠુષ્ટમાય તવ્યસે । વોચેમ શન્તમગૂમ્ હુદે । સર્વો હ્રેષ
 રુદ્રસ તસ્મૈ રુદ્રાય નમો અસ્તુ ॥

ૐ શં નો મિત્રઃ શમ્ વરુણઃ । શં નો ભવતવયંમા । શં ન ઈન્દ્રો બૃહસ્પતિઃ
 । શં નો વિષ્ણુરુદ્રમઃ । નમો બ્રહ્મણો । નમસ્તે વાયો । ત્વમેવ પ્રત્યક્ષમ્
 બ્રહ્માસિ । ત્વામેવ પ્રત્યક્ષમ્ બ્રહ્મ વદિષ્યામિ । ઋતમ્ વદિષ્યામિ । સત્યમ્
 વદિષ્યામિ । તન્મામ્ અવતુ । તદ્વવજ્જતારમ્ અવતુ । અવતુ મામ્ । અવતુ
 વક્તારમ" ॥

ૐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ ॥

ૐ શં નો મિત્રઃ શમ્ વરુણઃ । શં નો ભવતવયંમા । શં ન ઈન્દ્રો બૃહસ્પતિઃ
 । શં નો વિષ્ણુરુદ્રમઃ । નમો બ્રહ્મણો । નમસ્તે વાયો । ત્વમેવ પ્રત્યક્ષમ્
 બ્રહ્માસિ । ત્વામેવ પ્રત્યક્ષમ્ બ્રહ્મા વદિષમ્ । ઋતમ્ વદિષમ્ । સત્યમ્
 વદિષમ્ । તન્મા માવીત । તદ્વવજ્જતાર માવીત્ । આવીન્ મામ્ । આવી"દ
 વક્તારમ" ॥

ૐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ ॥

સહના વવતુ । સહનો ભુનક્તુ । સહ વીર્યં કરવા વહે । તેજસ્વિ નાવ
 ધીતમસ્તુ માવિદ્ વિષાવહે ॥

ૐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ ॥

તચ્છમ્ યો રાવણીમહે । ગાતુમ યજ્ઞાય । ગાતુમ યજ્ઞ પતયે । દૈવી" સ્વસ્તિરસ
 તનુઃ । સ્વસ્તિર માનુષેભ્યઃ । ઉર્ધ્વમ્ જિગાતુ ભેષજમ્ । શન્નો અસ્તુ દ્વિપદે ।
 શગચતુષ્પદે ।

ૐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ ॥

ૐ ભદ્ર કર્ણભિઃ શૃણુયામ દેવાઃ । ભદ્રમ્ પશ્યેમાક્ષભિયંજત્રાઃ ।
 સ્થિરેરંગૈ"સ્તુષ્ટુવાંગૂમ સસ્તનૂભિઃ । વ્યશેમ દેવહિતમ્ યદાયુઃ । સ્વસ્તિન
 ઈન્દ્રો વૃદ્રશ્વાઃ । સવસ્તિન પૂષા વિશ્વ વેદાઃ । સ્વસ્તિ ન્સ્તાક્ષ્યો
 અરિષ્ટનેમિઃ । સ્વસ્તિનો બૃહસ્પતિરદધાતુ ॥

ૐ શાન્તિઃ શાન્તિઃ શાન્તિઃ ॥

पृथ्वी शान्ता साग्निना शान्ता सामे शान्ता शुचगूम शमयतु ।
अन्तरिक्षगूम शान्तम् तद् वायुना शान्तम् तस्मै शान्तगू शुचगूम शमयतु ।
धौश शान्ता सा दित्येन शान्ता सामे शान्ता शुचगूम शमयतु ।

पृथ्वी शान्तिर अन्तरिक्षगूम शान्तिर् धौश शान्तिर् दिशश् शान्ति रवान्तर
दिशाश् शान्तिर् अग्निश् शान्तिर् वायुश् शान्तिर् आदित्यश् शान्तिश्
चन्द्रमाश् शान्तिर् नक्षत्राणि शान्तिर् आपश् शान्तिर् ओषधयश् शान्तिर्
वनस्पतयश् शान्तिर् गौश् शान्तिर् अजश् शान्तिर् अश्वश् शान्तिर् पुरुषश्
शान्तिर् ब्रह्मश् शान्तिर् ब्राह्मणश् शान्तिश् शान्ति रेव शान्तिश् शान्तिर् मे
अस्तु शान्तिः ।

तया हगूम शान्त्या सर्वे शान्त्या मह्यम् द्विपदे चतुष्पदे च शान्तिम् करोमि
शान्तिर्मे अस्तु शान्तिः ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

मन्त्रपुष्पम्

ॐ ॥ योऽपाम् पुष्पम् वेदा । पुष्पवान् प्रजावा"न् पशुमान् भवति ।
चन्द्र मावा अपाम् पुष्पम्" । पुष्पवान् प्रजावा"न् पशुमान् भवति ।
य एवम् वेदा । योऽपा मायतनम् वेदा । आय तनवान् भवति ।

अग्निर्वा अपामायतनम् । आयतनवान् भवति । यो"ग्नेराय तनम् वेदा ।
आय तनवान् भवति ।
आपो वा अग्ने राय तनम् । आय तनवान् भवति । य एवम् वेदा ।
योऽपा मायतनम् वेदा । आय तनवान् भवति ।

वायुर्वा अपा माय तनम् । आयतनवान् भवति । यो वायो राय तनम्
वेदा । आय तनवान् भवति ।
आपो वै वायो राय तनम् । आय तनवान् भवति । य एवम् वेदा ।
योऽपा मायतनम् वेदा । आय तनवान् भवति ।

असौवै तपन्न माय तनम् । आयतनवान् भवति । यो अमुष्य तपत आय
तनम् वेदा । आय तनवान् भवति ।
आपो वा अमुष्य तपत आय तनम् । आयतनवान् भवति । य एवम्
वेदा । योऽपा मायतनम् वेदा । आय तनवान् भवति ।

चन्द्र मावा अपा माय तनम् । आयतनवान् भवति । यश्च चन्द्र मस
आय तनम् वेदा । आय तनवान् भवति ।
आपो वै चन्द्र मस आय तनम् । आयतनवान् भवति । य एवम् वेदा ।
योऽपा मायतनम् वेदा । आय तनवान् भवति ।

नक्षत्राणि वा अपा माय तनम् । आयतनवान् भवति । यो नक्षत्राणाम्
आय तनम् वेदा । आय तनवान् भवति ।
आपो वै नक्षत्राणाम् आय तनम् । आयतनवान् भवति । य एवम् वेदा
। योऽपा मायतनम् वेदा । आय तनवान् भवति ।

पृथ्व्यो वा अपा माय तनम् । आयतनवान् भवति । यः पृथ्व्यस्
यायतनम् वेदा । आय तनवान् भवति ।
आपो वै पृथ्व्यस् यायतनम् । आयतनवान् भवति । य एवम् वेदा ।
योऽपा मायतनम् वेदा । आय तनवान् भवति ।
सम्बत्सरो वा अपा माय तनम् । आयतनवान् भवति । यस्सम्बत्सर
स्यायतनम् वेदा । आय तनवान् भवति ।

आपो वै सम्बत्सर स्यायतनम् । आयतनवान् भवति । य एवम् वेदा ।
यो"अप्सुनावम् प्रतिष्ठिताम् वेदा । प्रत्येव तिष्ठति ॥

राजाधि राजाय प्रसह्य साहिने" । नमो वयम् वै" श्रवणाय कुर्महे । समे
कामान् कामकामाय मह्यंम्" । कामेश्वरो वै" श्रवणोद दत्तु । कुबेराय
वैश्रवणाय महाराजाय नमः ॥

ॐ तद् ब्रह्मा । ॐ तद् वायुः । ॐ तद् आत्मा । ॐ तत् सत्यम् । ॐ तत्
सर्वम्" । ॐ तत्पु रोर नमः । अन्तश् चरति भूतेषु गुहायम् विस्व मूर्तिषु ।
त्वम् यज्ञस् त्वम् वषट्कारस् त्वम् ईन्द्रस् त्वगूम रुद्रस् त्वम् विष्णुस् त्वम्
ब्रह्म त्वम् प्रजा पतिः । त्वम् तदाप आपो ज्योती रसोमृतम् ब्रह्मा भूर्
भुवस् सुवसेम ॥

ॐ स्वस्ति प्रजाप्यः परिपालयन्ताम् न्यायेन मार्गेश महीम् महीशाः ।
गोब्राह्मणोभ्यः शुभमस्तु नित्यम् लोकः समस्ताः सुजिनो भवन्तु ॥

काले वर्षेत्तु प्रज्यः पृथिवी सस्यशालिनी ।
देशोऽयं क्षोभरहितो ब्राह्मणः सन्तु निर्भयाः ॥

नमो ब्रह्मणे नमो अस्त्वग्नये नम् पृथिव्यै नम ओषधीभ्यः । नमो वाचे
नमो वाचस्पतये नमो विष्णवे बृहते करोमि ॥
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ अग्निमी" दे पुरोहितम् यज्ञस्य देवम् ऋत्विजम्" । द्योता"रम् रत्न
धातनम् ।

ईषेत वोर्जेत्वा वायवस्थो पायवस्थ देवोवः सविता प्राप्यतु श्रेष्ठतमाय
कर्मणे ।

अग्ने आयाहि पीतये" गृणानो ह्य्य दत्तये । निद्योता सस्ति भरिष ।

शं नो देवी रभिष्टये । आपो भवन्तु पीतये" । शम्यो रभिस्त्र वन्तुनः ॥

આરતી

જય જગદીશ હરે. સ્વામી જય જગદીશ હરે.
ભક્તજનોં કે સંકટ. ક્ષણ મેં દૂર કરે. ઝં જય . . . . .

જો ધ્યાવે ફલ પાવે. દુઃખ વિનસે મન કા. સ્વામી. દુઃખ વિનસે મન કા.
સુખ સન્પત્તિ ઘર આવે. કષ્ટ મિટે તન કા. ઝં જય . . . . .

માત પિતા તુમ મેરે. શરણ ગઠૂં કિસકી. સ્વામી શરણ ગઠૂં કિસકી.
તુમ બિન ઓર ન દૂજા. આસ કરું જિસકી. ઝં જય . . . . .

તુમ પૂરણ પરમાત્મા. તુમ અન્તયામી. સ્વામી તુમ અન્તયામી.
પર બ્રહ્મ પરમેશ્વર. તુમ સબ કે સ્વામી . ઝં જય . . . . .

તુમ કરુણા કે સાગર. તુમ પાલનકર્તા. સ્વામી તુમ પાલનકર્તા.
મેં મૂરખ ખલ કામી. કૃપા કરો ભતાં . ઝં જય . . . . .

તુમ હો એક અગોચર. સબ કે પ્રાણપતિ. પ્રભુ સબ કે પ્રાણપતિ.
કિસ બિધ મિલું દયામય । તુમ સે મેં કુમતિ . ઝં જય . . . . .

દીનબંધુ દુઃખહતાં. ઠાકુર તુમ મેરે. સ્વામી ઠાકુર તુમ મેરે.
અપને હાથ ઉઠાઓ. દ્વાર પડા તેરે . ઝં જય . . . . .

વિષય વિકાર મિટાઓ. પાપ હરો દેવા. સ્વામી પાપ હરો દેવા.
શ્રદ્ધા ભક્તિ ભઢાઓ. સંતન કી સેવા . ઝં જય . . . . .

તન મન ધન સબ કુછ હૈ તેરા. તેરા તુજ કો અપેશ.
ક્યા લાગે મેરા જય જગદીશ હરે. સ્વામી જય જગદીશ હરે.
ભક્તજનોં કે સંકટ. ક્ષણ મેં દૂર કરે. ઝં જય . . . . .

*****

કપૂર ગૌરમ્ કરુણાવતારમ્ સંસાર સારમ્ ભુજગેન્દ્રહારમ્ ।
સદા વસન્તમ્ હૃદયારવિન્દે ભવમ્ ભવાની સહિતમ્ નમામિ ॥

મંગલમ્ ભગવાન વિષ્ણુ મંગલમ્ ગરુડધ્વજઃ ।
મંગલમ્ પુણ્ડરીકાક્ષો મંગલાયતનો હરિઃ ॥

સર્વમંગલમાંગલ્યે શિવે સર્વોર્થસાધિકે ।
શરણ્યે ત્રયમ્બકે ગૌરિ નારાયણિ નમો અસ્તુતે ॥

ત્વમેવ માતા ચ પિતા ત્વમેવ ત્વમેવ ભંધુશ્ચ સખા ત્વમેવ ।
ત્વમેવ વિદ્યા ચ દ્વિજ્ઞામ ત્વમેવ ત્વમેવ સર્વે મમ દેવ દેવ ॥

કાયે ન વાચા મનસેન્દ્રિયૈર્વાં બુદ્ધયાત્મના વા પ્રકૃતેઃ સ્વભાવત્ ।
કરોમિ યદ્દત્સકલમ્ પરસ્મૈ નારાયણાયેતિ સમર્પયામિ ॥

ૐ પૂર્ણમદઃ પૂર્ણમિદમ્ પૂર્ણાંત્પૂર્ણામુદચ્યતે ।
પૂર્ણસ્ય પૂર્ણમાદાય પૂર્ણમેવાશિષ્યતે ॥
ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ ॥

ૐ સહ નાવતુ । સહ નૌ ભુનક્તુ । સહ વીર્યં કરવાવહૈ ।
તેજસ્વિ નાવધોમસ્તુ । મા વિદ્વિષાવહૈ" ॥
ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ ॥

*****